

# Krustziežu stublāju un sēklu smecernieku sugu un skaita dinamika rapša sējumos

Ingrīdas Grantiņas  
Zinātniskais darbs

Darba vadītāja prof. Ināra Turka

---

---

---

---

---

---

---

---

## Aktualitāte

- Latvijā strauji pieaug rapša sējplatības (2009 g. - 130 000 ha prognozētais kopievākums 325 000 t)
- Latvijā līdz šim nav pētīta krustziežu stublāju un sēklu smecernieka (*Ceuthorrhynchus spp.*) bioloģija, ekoloģija
- Trūkst informācijas un datu par kaitēkļu uzvedību un postīgumu mūsu agroekoloģiskajos apstākļos
- Trūkst datu par kritiskajiem robežsliekšņiem, ierobežošanas pasākumiem un to ietekmi uz vidi
- Pētījuma rezultāti dos iespēju ekonomiski pamatot insekticīdu lietošanu



---

---

---

---

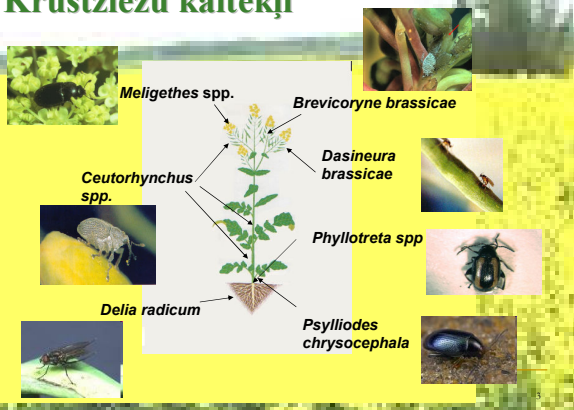
---

---

---

---

## Krustziežu kaitēkļi



---

---

---

---

---

---

---

---

## Mērķis



Veikt krustziežu stublāju un sēklu smecernieka (*Ceuthorrhynchus spp.*) sastopamības, izplatības un attīstības cikla pētījumus, ziemas rapšī.

---

---

---

---

---

---

---

---

## Uzdevumi

- Izvērtēt krustziežu stublāju un sēklu smecernieka sastopamību un izplatību.
- Izpētīt krustziežu stublāju un sēklu smecernieka attīstības ciklu Latvijā.
- Vērtēt šo krustziežu kaitēkļu ierobežošanas iespējas.
- Iepazīties ar saimniecību ziemas rapša audzēšanas paņēmieniem, izvērtēt to sakarības ar ražošanas rezultātiem.
- Veikt krustziežu kaitēkļu ierobežošanas pasākumu ekonomisko izvērtējumu gan zemnieku saimniecībās, gan lauka izmēģinājumos SIA LLU MPS "Vecauce".

---

---

---

---

---

---

---

---

## Pētījuma metodes un apstākļi



---

---

---

---

---

---

---

---

### Krustziežu stublāju un sēkļu smecernieka un audzēšanas paņēmiena izvērtējums (1)



Ietverta - Zemgale (saimniecības, SIA LLU MPS "Vecauce")  
Izvērtēts

- Sējumu struktūra
- Augenes apstrādes veids
- Augu aizsardzība
  - Kaitēkļu izplatību un ierobežošanas pasākumus

uzskaite tiek veikta ar standarta uzskaites metodi: dzelteniem Moerikes tipa ūdens slazdiem

- Sīmību esamību un ierobežošanu

---

---

---

---

---

---

---

---

### Krustziežu stublāju un sēkļu smecernieka un audzēšanas paņēmiena izvērtējums (2)



- Raža un tās kvalitatīvie rādītāji
  - sēkļu raža
  - piemaisījumi
  - eļļas saturs
- Ekonomiskais vērtējums
  - Ieņēmumi no realizācijas
  - ražošanas mainīgās izmaksas
  - Ieņēmumi uz katru ieguldīto latu
  - vienas tonnas ražošanas mainīgās izmaksas

---

---

---

---

---

---

---

---

### Krustziežu stublāju un sēkļu smecernieku ietekme uz ziemas rapša ražu un kvalitāti

- Ražu veidojošie struktūrelementi
  - pirmās pakāpes zaru skaits
  - pāksteņu skaits augam
  - sēkļu skaits pākstenī
  - sēkļu skaits augam
  - 1000 sēkļu masa
  - auga produktivitāte
- Sakarības starp ražu un struktūrelementiem un kvalitātes rādītājiem

---

---

---

---

---

---

---

---



## Paveiktais

---

---

---

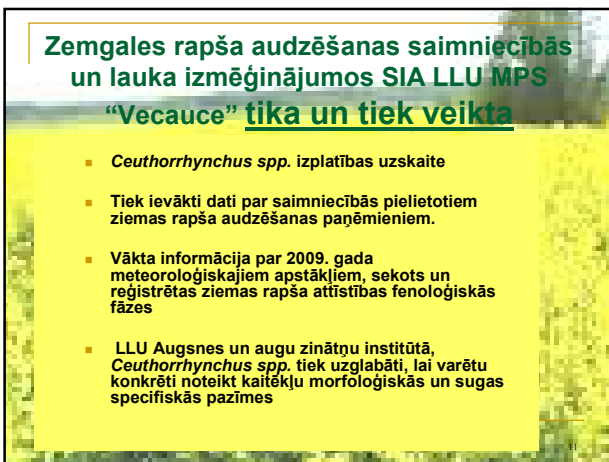
---

---

---

---

---



## Zemgales rapša audzēšanas saimniecībās un lauka izmēģinājumos SIA LLU MPS "Vecauce" tika un tiek veikta

- *Ceuthorrhynchus spp.* izplatības uzskaitē
- Tiek ievākti dati par saimniecībās pielietotiem ziemas rapša audzēšanas paņēmieniem.
- Vākta informācija par 2009. gada meteoroloģiskajiem apstākļiem, sekots un reģistrētas ziemas rapša attīstības fenoloģiskās fāzes
- LLU Augsnes un augu zinātņu institūtā, *Ceuthorrhynchus spp.* tiek uzglabāti, lai varētu konkrēti noteikt kaitēkļu morfoloģiskās un sugas specifiskās pazīmes

---

---

---

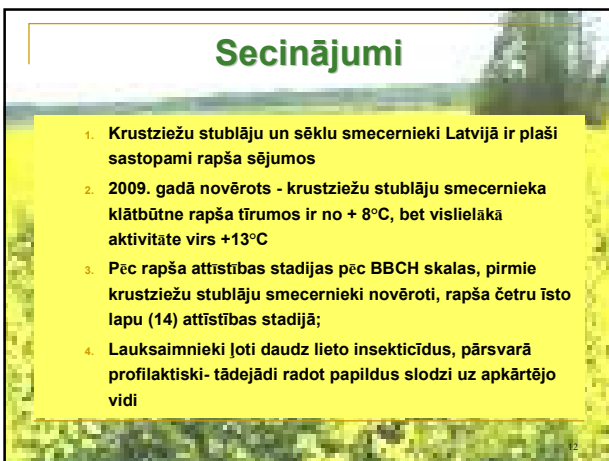
---

---

---

---

---



## Secinājumi

1. Krustziežu stublāju un sēklu smecernieki Latvijā ir plaši sastopami rapša sējumos
2. 2009. gadā novērots - krustziežu stublāju smecernieka klātbūtne rapša tīrums ir no + 8°C, bet vislielākā aktivitāte virs +13°C
3. Pēc rapša attīstības stadijas pēc BBCH skalas, pirmie krustziežu stublāju smecernieki novēroti, rapša četrus īsto lapu (14) attīstības stadijā;
4. Lauksaimnieki ļoti daudz lieto insekticīdus, pārsvarā profilaktiski- tādejādi radot papildus slodzi uz apkārtējo vidi

---

---

---

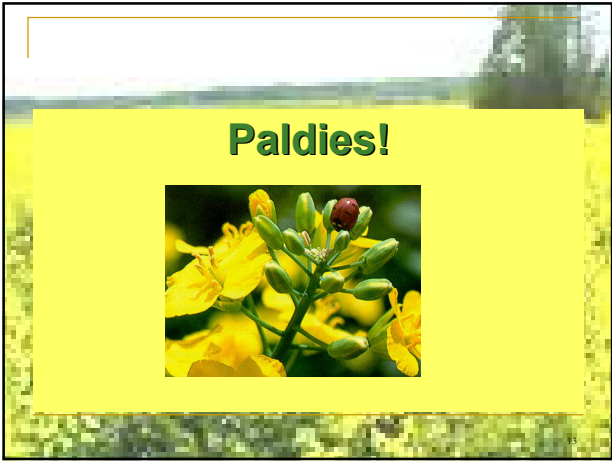
---

---

---

---

---



---

---

---

---

---

---

---